

deze erin slagen om de integratie van de moslims op lokaal niveau te verbeteren en de invoering van nationale strategieën bevorderen die zich richten op alle groeperingen binnen de moslimgemeenschappen;

- Specifieke en constructieve aanbevelingen doen die erop zijn gericht om, waar nodig, veranderingen te bewerkstelligen. De aanbevelingen zullen zowel gericht zijn aan de relevante gemeentelijke en nationale overheden als aan de EU en andere Europese en internationale organisaties en instellingen. In het overzicht zal een aantal meer algemene aanbevelingen voor een betere integratie van de moslimbevolking in de Europese Unie worden opgenomen.

Het onderzoeksproces

Bij het opstellen van alle elf EUMAP Cities Reports zal dezelfde methode worden gehanteerd om een vergelijkende analyse mogelijk te maken. In eerste instantie zullen conceptversies worden opgesteld door teams van lokale deskundigen in elk van de elf steden. Een groot aantal stakeholders zal uitgebreid worden geraadpleegd en tijdens nationale rondetafelgesprekken over de conceptversies van de rapporten krijgen alle betrokkenen de gelegenheid om het rapport te becommentariëren of te bekritisieren. De eindrapporten zullen worden gepubliceerd in het Engels en in de lokale talen. Elk rapport zal een lijst concrete, specifieke en constructieve aanbevelingen bevatten voor de verbetering van de integratie van moslims in de Europese Unie, in het bijzonder in steden met een grote moslimgemeenschap, zowel in het beleid als in de praktijk. Een overzichtsgedeelte zal de hoofdthema's van alle rapporten samenvatten.

Meer informatie over dit project

Dit is een project van EUMAP, de EU Monitoring and Advocacy Program van het Open Society Institute. Informatie over eerdere projecten van EUMAP op het terrein van minderheden in Europa, waaronder studies over moslims in Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk en andere studies op het gebied van mensenrechten en de rechtsstaat, vindt u op www.eumap.org. Als u op de verzendlijst voor deze rapporten geplaatst wilt worden, kunt u uw e-mailadres en postadres sturen naar eumap@osi.hu.

Voor meer informatie over dit project kunt u contact opnemen met Nazia Hussain, projectdirecteur, op nazia.hussain@osf-eu.org of met Miriam Anati, Advocacy and Communications, op manati@osieurope.org.

Veröffentlichungen im Internet unter www.eumap.org:

Berichte zur Hintergrundforschung über die Situation von Muslimen in Belgien, Dänemark, Frankreich, Deutschland, den Niederlanden und Schweden. Der britische Bericht wird in Kürze fertig gestellt.

Des Weiteren sind erhältlich: Beobachtungsmethoden, Informationen über Berichtersteller und Koordinatoren der Fokusgruppen in jedem Land sowie zusätzliche Informationen über die Beobachtung der Situation von Muslimen in den Städten der EU.

Moslims in de grote steden van de EU: sociale cohesie, participatie en identiteit

Het onderzoek wordt op dit moment uitgevoerd in 11 steden in 7 EU-landen
Eindrapporten verwacht vanaf oktober 2008

Het EU Monitoring and Advocacy Program (EUMAP) van het Open Society Institute voert momenteel een onderzoeksproject uit in elf grote steden in de Europese Unie met een aanzienlijke moslimbevolking.

Bij het onderzoek wordt met name gekeken naar de manier waarop de gemeentelijke en nationale overheden de integratieproblematiek in de Europese steden aanpakken: hoe ze omgaan met groeiende sociale, politieke en economische spanningen en in hoeverre ze rekening houden met de behoeften van de moslimbevolking en deze bevolkingsgroep raadplegen en betrekken bij besluitvormingsprocessen.

De studie onderzoekt ook de diversiteit binnen de moslimgemeenschappen en vestigt de aandacht op de factoren die bijgedragen hebben tot het succes van bepaalde lokale initiatieven.

Eind 2008 zal een reeks gedetailleerde rapporten worden gepubliceerd, samen met een aantal concrete beleidsaanbevelingen die tot doel hebben om verandering, waar nodig, te stimuleren.

Moslims in de grote steden van de EU

Op dit moment wonen er zo'n 20 miljoen moslims in de EU. De moslims in Europa, met hun dubbele status van burger en migrant, vormen een gevarieerde en groeiende bevolkingsgroep.

Hoewel de totale moslimpopulatie in elk land van de EU relatief beperkt is (in geen enkel EU-land overstijgt het aantal de 10 procent), zijn de meeste moslims in de EU gevestigd in de hoofdsteden en de grote industriesteden. Als gevolg daarvan vormen moslims in sommige Europese steden en regio's een relatief grote en zichtbare bevolkingsgroep.

Voor na de aanslagen in New York, Madrid en Londen worden de moslimgemeenschappen in Europa scherp in het oog gehouden. Tegelijkertijd groeit van officiële zijde de erkenning dat moslims te lijden hebben onder vooroordelen en discriminatie terwijl er ook aanwijzingen zijn dat er ernstige sociale en economische achterstanden bestaan binnen de moslimbevolkingsgroep.

Deze complexe situatie leidt tot een van de grootste uitdagingen waar Europa op dit moment voor staat: hoe op effectieve wijze gelijke rechten en sociale cohesie te garanderen in een klimaat van politieke spanningen en snel groeiende diversiteit.

De elf onderzochte steden

- Antwerpen (België);
- Kopenhagen (Denemarken);
- Marseille en Parijs (Frankrijk);
- Berlijn en Hamburg (Duitsland);
- Amsterdam en Rotterdam (Nederland);
- Stockholm (Zweden);
- Leicester en Waltham Forest – Londen (Verenigd Koninkrijk).

Criteria voor de selectie van de onderzochte steden

De elf grote steden die in het onderzoek zijn opgenomen, zijn geselecteerd op basis van de eindrapporten van achtergrondstudies naar de situatie van moslims die door de EUMAP zijn uitgevoerd in zeven Europese landen (2007; online beschikbaar op www.eumap.org).

Bij de keuze van de steden zijn onder andere de volgende aspecten meegewogen:

1. **Omvang van de populatie:** stedelijke gebieden waar een aanzienlijk percentage van de moslims van het betreffende land is geconcentreerd. In deze steden mag worden verwacht dat de gemeentelijke overheid meer oog heeft voor de behoeften en zorgen van de moslimbevolking, terwijl de moslimbevolking naar verwachting beter in staat is om het beleid op gemeenteniveau te beïnvloeden.
2. **Diversiteit:** de moslimbevolking in de geselecteerde steden is een afspiegeling van de etnische diversiteit van de moslimbevolking in de zeven landen.
3. **Politieke context:** er is rekening gehouden met de lokale politieke context. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan situaties waarin de aanwezigheid van moslims een thema is geweest in gemeenteraadsverkiezingen, waarin lokale politieke leiders racisme aan de kaak hebben gesteld en zich positief hebben uitgelaten over de diversiteit binnen de stad, of waarin sprake is van een relevante moslimvertegenwoordiging in de gemeenteraad.

Aandachtsgebieden van de onderzoeksrapporten

Elk rapport beschrijft de ervaringen van gewone moslims en verkent de effecten van nationale en lokale initiatieven die tot doel hebben de bestaande problemen te verhelpen of te verzachten, en doet dit op de volgende hoofdgebieden:

Participatie en burgerschap: dit gedeelte gaat in op de participatie van de moslimbevolking in de lokale politiek en in lokale besluitvorming, waarbij tevens wordt gekeken naar de ervaringen van moslims met lokale raadplegingsprocessen en naar hun inspanningen om deze te beïnvloeden dan wel eraan deel te nemen.

Identiteit: dit onderdeel behandelt de invloed van etniciteit, nationaliteit en religie op hoe identiteits-, sekse- en generatieverschillen gedefinieerd worden en analyseert in

hoeverre het beleid invloed heeft gehad op hoe moslims zichzelf zien, zowel als lid van hun eigen gemeenschap als van het land en de EU.

De invloed van de media op de beeldvorming met betrekking tot de moslimgemeenschap: dit gedeelte behandelt de invloed van de media en evalueert, in het licht van de grote aandacht voor de moslimgemeenschappen, het effect van de berichtgeving over moslims in de media, de hieruit voortvloeiende beeldvorming met betrekking tot de moslimgemeenschap in de samenleving, en strategieën onder moslims om bepaalde in de media opgeroepen beelden te bestrijden.

Onderwijs: dit gedeelte evalueert het onderwijsniveau en de onderwijsprestaties van de moslimbevolking, situaties waarin sprake is van discriminatie, de aanwezigheid van voorzieningen binnen het onderwijssysteem die rekening houden met culturele en sociale verschillen, en nationale en lokale initiatieven om de deelname van de moslimbevolking in het onderwijs te bevorderen en discriminatie in het onderwijs tegen te gaan.

Werkegelegenheid: dit onderdeel behandelt de positie van moslims op de arbeidsmarkt, de arbeidsparticipatie dan wel werkloosheid onder moslims, de grote concentratie van moslims in bepaalde sectoren en de barrières waarmee moslims op de werkvloer mogelijk worden geconfronteerd.

Gezondheid, huisvesting en sociale bescherming: dit gedeelte gaat in op de positie van de moslims op dit terrein en evalueert de keuzes en barrières waarmee moslims worden geconfronteerd bij de toegang tot huisvesting, de gezondheidszorg en sociale voorzieningen in het algemeen.

Politie/justitie en veiligheid: dit gedeelte behandelt de positie en ervaringen van moslims met betrekking tot het rechtssysteem, onder meer als slachtoffers van misdrijven en als werknemers, en de mogelijke effecten van nationale antiterrorwetgeving op hun leefomgeving.

Integratiebeleid op lokaal niveau: dit onderdeel analyseert lokale initiatieven en lokaal beleid gericht op de oplossing van integratieproblemen, de bestrijding van discriminatie van moslims, en het beter tegemoet komen aan de behoeften van moslims.

Verwachte resultaten

De onderzoeksrapporten zullen:

- De ervaringen van moslims documenteren en een gedegen analyse geven van de situatie van moslims op lokaal en buurtniveau in elk van de elf steden;
- Nieuwe, originele gegevens verschaffen verkregen door interviews, vragenlijsten, en focusgroepen in elk van de elf steden;
- De betrokkenheid van het gemeentebestuur bij de moslimbevolking, alsmede de mogelijkheden die moslims worden geboden voor raadpleging bij en participatie in de besluitvorming evalueren en inzicht bieden in de mate van cohesie binnen de moslimgemeenschappen zelf;
- Het huidige beleid en actuele initiatieven onderzoeken, beoordelen in hoeverre